

Vergaderjaar 2008–2009

26 991

Voedselveiligheid

Nr. 258

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2009

In het kader van de discussie omtrent het aanvoeren van wrak vee op slachterijen heb ik de Kamer toegezegd om de mogelijkheden te onderzoeken om door middel van *incentives* of sancties het aanbod van wrak vee bij slachterijen terug te dringen.¹ In dit onderzoek heb ik onder meer gekeken naar de wijze waarop andere landen omgaan met het vervoer van wrak vee naar het slachthuis. In deze brief informeer ik u over de resultaten van het onderzoek.

Slachtpremie

Alvorens ik de andere landen heb benaderd, heb ik gekeken welke werking er van de slachtpremie uitgaat in relatie tot de aanvoer van wrak vee op het slachthuis. Aangezien de slachtpremie vanaf 2010 ontkoppeld zal worden is het ontvangen van deze premie bij aanvoer van wrak vee niet meer aan de orde. Het zal dan geen financieel voordeel, in de zin van de slachtpremie, meer opleveren om wrak vee koste wat kost af te voeren naar het slachthuis.

Resultaten onderzoek

Ik heb een aantal landen gevraagd om aan te geven of er sprake is van het vervoer van wrak vee naar het slachthuis. Daarnaast heb ik deze landen gevraagd om aan te geven of er specifieke maatregelen zijn getroffen om deze vervoersstroom te voorkomen. Het betrof België, Frankrijk, Duitsland, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Zweden, Spanje, de Verenigde Staten en Canada. Van alle landen heb ik een reactie ontvangen.

In de landen waar men te maken heeft met de aanvoer van wrak vee op slachthuizen wordt op diverse manieren met dit verschijnsel omgegaan. Wat daarbij opvalt, is dat het beleid en de instrumenten die in dit kader worden gebruikt in het buitenland veelal overeenkomen met de Neder-

¹ Kamerstukken II 2007–2008, 26 991, nr. 205.

landse werkwijze. Hieronder zal ik een aantal opvallende punten uit de reacties apart belichten en waar nodig de verhouding met Nederland schetsen.

Voorlichting

In Denemarken, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk wordt fors ingezet op voorlichting van het bedrijfsleven. In Italië heeft de sector bovendien meegewerkt aan een circulaire inzake het beheer en vervoer van wrak vee. Het Franse bedrijfsleven heeft, in het kader van harmonisatie van voorschriften, handleidingen voor zogenoemde «best practices» opgesteld.

Instructies dierenartsen

Daarnaast wordt in verschillende landen aandacht besteed aan de eenduidigheid en uniformiteit bij de beoordelingen van officiële dierenartsen van wrak vee. Dit wordt veelal bereikt door het opstellen van instructies voor dierenartsen. In Nederland zijn, onder meer naar aanleiding van de aanbevelingen van de heer Vanthemsche, de werkwijzen van de VWA aangepast. Onder de VWA-dierenartsen is de zogenoemde «*Beslisboom noodslachting*» verspreid en zijn instructies aangepast. De aangepaste instructies schrijven onder andere voor dat de VWA-dierenartsen meer aandacht moeten besteden aan dierenwelzijn om zo meer eenduidigheid in de beoordelingen te krijgen. Bovendien werkt de VWA tegenwoordig meer risicogebaseerd op het slachthuis. Dit houdt in dat er meer aandacht en tijd is voor de keuring van risicodieren, zoals oude dieren aan het einde van hun loopbaan.

Opleidingen

In Duitsland en Zweden wordt specifiek aandacht besteed aan dierenwelzijn in de opleidingen van veehouders en dierenartsen. Dit heeft tot gevolg dat zowel de primaire houder als de dierenartsen meer op hun hoede zijn als het gaat om wrak vee op het bedrijf of tijdens het vervoer. Graag zou ik dit aspect ook in de Nederlandse opleidingen voor veehouders en dierenartsen terug willen laten komen.

Samenwerking handhavende instanties

Samenwerking tussen handhavende instanties, zoals in Nederland tussen de AID en VWA, komt ook in Spanje voor. De ervaring in Spanje leert dat een dergelijke samenwerking de controles verbetert. De zogenoemde combiteams kennen wij in Nederland sinds eind 2007. De combiteams hebben als voordeel dat de opsporings- en veterinaire disciplines worden gecombineerd waardoor direct kan worden opgetreden. Bovendien ontstaat er zo een meer gedeeld beeld over open normen uit de Transportverordening zoals «vervoerswaardig». Als concreet resultaat kan worden gewezen op het hogere aantal van diergeneeskundige verklaringen dat in dit kader door de VWA is opgemaakt ten opzicht van voorgaande jaren.

Belgische situatie

De heer Vanthemsche heeft naar aanleiding van zijn rapport specifiek gewezen op de Belgische situatie die tot gevolg zou hebben dat er minder wrak vee wordt aangevoerd op slachthuizen. De twee punten die in dit kader van belang zijn, betreffen ten eerste de mogelijkheid voor veehouders om bepaalde kosten, die worden gemaakt indien een wrak dier ter destructie wordt aangeboden, als bedrijfskosten af te trekken van het belastbaar inkomen en ten tweede het afkeuren van vlees op welzijnsgronden. Het eerste punt wijkt niet af van de mogelijkheid die veehouders

in Nederland hebben. Het is immers al mogelijk om alle bedrijfskosten van het belastbaar inkomen af te trekken. Daar vallen ook de kosten onder die in het kader van destructie worden gemaakt.

In België hebben de officiële dierenartsen onder andere in het slachthuis op grond van nationale regelgeving (de wet 1952 voor hoefdieren of de wet 1965 voor pluimvee, konijnen en wild) de mogelijkheid om een dier om welzijnsredenen af te keuren op grond van de antemortem- of post-mortemkeuring (dus niet in verband met de geschiktheid voor consumptie). België geeft aan dat de werkwijze op het slachthuis er klaarblijkelijk toe heeft geleid dat veehouders niet ten koste van alles een dier naar het slachthuis afvoeren. Ik vind het evenwel niet wenselijk om vlees dat in principe geschikt is voor consumptie af te keuren op grond van (ernstige) overtredingen in het kader van dierenwelzijn.

Handhaving en bestuurlijke boete

Tot slot wijs ik erop dat het handhavingsbeleid, sinds de introductie van de Beleidsregels dierenwelzijn 2009, meer gericht is op het aanspreken van alle partijen in de keten (zie Kamerstukken II 2008/09, 26 991, nr. 250). Hieronder vallen houders die dieren laten vervoeren en exploitanten van het verzamelcentra. Na invoering van de bestuurlijke boete kunnen overtredingen van welzijnsnormen nog effectiever worden gehandhaafd, waardoor ook de kans dat wrak vee aan slachterijen wordt aangeboden vermindert. Het daartoe strekkende wetsvoorstel is thans aanhangig in de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2008/09, 31 814, nr. 2).

Conclusie

Zoals hierboven uiteengezet komt de Nederlandse situatie grotendeels overeen met die in andere landen. Ik zal bevorderen dat er meer aandacht wordt besteed aan de problematiek van wrak vee in de opleidingen van veehouders en dierenartsen. Ik heb er vertrouwen in dat deze maatregel, de ontkoppeling van de slachtpremie en de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete zullen bijdragen aan de vermindering van het aanbod van wrak vee bij slachterijen.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg